

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a Károlyi Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a Kolonics Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen ingó kiadása stb. iránti perében a Zala Megyei Bíróság 2010. március 3. napján kelt 6.P.21.272/2009/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét részben megváltoztatja akként, hogy a felperes az alperesnek 15 napon belül fizetendő 5.600.000 (ötmillió-hatszáz ezer) forint tőketartozás után 2009. december 16.napjától köteles az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamatokat megfizetni.

Köteles az alperes 8 napon belül leletezés terhe mellett leróni az iratoknál 20.000 (húszezer) forint viszontkereseti illetéket.

Ezt meghaladóan a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperesnek 150.000 (egyszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az állam részére az illetékügyben eljáró adóhatósági felhívásra megfizetni 675.200 (hatszázhetvenötezer-kettőszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította, egyúttal az alperes viszontkeresetének helyt adva kötelezte a felperest, 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.600.000,- forintot és ezen összeg után 2009. november 25. napjától 2009. december 31. napjáig járó évi 9,5 %-os, míg 2010. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó,

a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot.

Ezt meghaladóan az alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte a felperest, 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 898.000,- forint perköltséget, az állam javára pedig 339.200,- forint feljegyzett kereseti illetéket.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes és testvérének házastársa az alperes egyaránt egyéni vállalkozást folytattak **Helység 1-en**. Az alperes vállalkozásának több bejegyzett telephelye is volt, ezek között szerepelt a **Helység 1, ...** szám alatti Borpatika. Az alperes egyéni vállalkozásában a felperes személyesen is közreműködött. A felek között ennek kapcsán olyan munkamegosztás alakult ki - melynek során mindkét peres fél utasításokat adott az alperesi alkalmazottaknak -, hogy az alperes inkább a hivatalos ügyeket, míg a felperes a kifizetéseket intézte, valamint az árufeltöltést végezte és felvette a megrendeléseket. Az alperes a közreműködés ellentételezéseként havi 110.000,- forint ügynöki jutalékot fizetett a felperesnek, aki erről negyedévente 330.000,- forint végösszegű készpénzfizetési számlát állított ki.

A felperes ... típusú 235.125,- forint értékű notebook kiadására vonatkozó kereseti kérelmét az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak. Az azt értékesítő "A". képviselője, valamint "H" és "I" tanúvallomása alapján bizonyítottnak látta az alperes azon előadását, hogy a notebookot annak ellenére az alperes vásárolta, hogy az azzal kapcsolatban kiállított számla a felperes nevére szól. Ezt meghaladóan utalt arra is, hogy az ingók kiadása iránti igény már csak azért sem lehet alapos, mert a felperes nem bizonyította, hogy a notebook jelenleg is az alperes birtokában van.

A felperes módosított keresete szerinti 5.400.000,- forint megfizetésére irányuló igénnyel kapcsolatban rámutatott: a felperes nem bizonyította, hogy az alperessel olyan megállapodás jön létre, mely alapján az alperes egyéni vállalkozását közösen működtették úgy, hogy a vállalkozás értékesítése során befolyt 30.000.000,- forintból a felperes 40 %-os részesedésre, 10.000.000,- forintra jogosult és e címen vett át az alperestől 4.600.000,- forintot. Az alperes a vállalkozást "N" egyéni vállalkozónak mindösszesen 30.000.000,- forint vételárért értékesítette.

A megyei bíróság álláspontja szerint a felperes feljelentése folytán indult nyomozati eljárás adatai, valamint "H", "I", "E", "F" és "G" tanúk vallomásai alapján az nem volt megállapítható, hogy az értékesítési vételárból a felperes részesedésre lett volna jogosult.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a peres felek, valamint a perben nem álló "H" 2005. szeptember 16. napján alapították az "B" Kft-t a tagok azonos mértékű, 1.000.000,- forint összegű törzsbetét szolgáltatásával. Megállapította, hogy a felperes 1.000.000,- forintos törzsbetétét ténylegesen az alperes teljesítette.

Az elsőfokú bíróság a felperes könyvszakértői bizonyítás elrendelésére vonatkozó indítványát annak elkésztettségére okán elutasította.

Az alperes viszontkeresetével kapcsolatban a megyei bíróság rámutatott: a nyomozati eljárás során a felperes maga is elismerte, hogy 4.600.000,- forintot kapott az alperestől és nem vitatta azt sem, hogy a "B" Kft. 1.000.000,- forintos törzsbetétét az alperes fizette be helyette. Rögzítette, hogy a 4.600.000,- forint vonatkozásában a pénz átadás jogi megítélése körén belül annak nem volt jelentősége, hogy a felperes ezt az összeget mire fordította - az alperes előadása szerint a pénz házvásárlásra kellett - de tekintettel arra, hogy a felperes által hivatkozott jogcím bizonyítást nem nyert, a pénz átvétele pedig nem volt vitatott, a Ptk.201.§.(1) bekezdésén alapuló törvényi vélelem alapján azt állapította meg, hogy az alperes a 4.600.000,- forintot kölcsönként adta a felperesnek. Kifejtette, hogy a felperes elismerő nyilatkozatot tett az 1.000.000,- forint törzsbetét vonatkozásában is, így a 4.600.000,- forint átadása kapcsán már hivatkozott Ptk.201.§.(1) bekezdése alapján ez az összeg ugyancsak kölcsönnek minősül. Rögzítette, hogy mindkét kölcsönösszeg nyújtására úgy került sor, hogy a peres felek konkrét visszafizetési határidőt nem kötöttek ki, erre tekintettel azok visszafizetése akkor vált esedékessé, amikor az alperes erre irányuló igényét a viszontkereset előterjesztésével a felperessel közölte, a viszontkereseti követelés a felperes számára ismertté vált.

A perköltségről a Pp.78.§.(1) bekezdése alapján határozott figyelembe véve, hogy az alperes viszontkeresetén a pertárgy értékének megfelelő 336.000,- forint illetéket leróta.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását kérte akként, hogy az ítélet tábla kötelezze az alperest 5.400.000,- forint és ezen összeg után 2009. december 16. napjától számított késedelmi kamat megfizetésére, valamint utasítsa el az alperes 5.600.000,- forint megfizetésére irányuló viszontkereseti kérelmét.

Fenntartotta azt az álláspontját, mely szerint az alperes által 2003. június 23. és 2004. szeptember 30. között kiállított készpénzes számlák mögött valódi teljesítés nem volt, mert lényegében a peres felek megállapodása arra vonatkozott, hogy az alperes egyéni vállalkozását közösen működtetik.

Hivatkozott arra, hogy a notebook vásárlásával kapcsolatban a "A" Bt. képviselője nem állította teljes bizonyossággal, hogy a számítástechnikai eszközt a számla szerinti vevőtől

eltérően ténylegesen az alperes vásárolta. Utalt arra, hogy a módosított kereseti kérelem tárgyát nem képező ... frsz-ú ... típusú gépjármű a felperes tulajdonát képezte. Előadta, hogy a felperes által vásárolt garázst a "B" Kft. használta, a kft. berendezését az alperes pénzmozgás nélkül a saját nevére íratta át. Csatolta azokat a "C"bank által kiállított igazolásokat, amelyek alátámasztják azt a felperesi előadást, mely szerint az alperes a "B" Kft. számlájáról a szolgáltatott törzsbetétek összegét meghaladó pénzüsszeget vett ki.

Fenntartotta, hogy a peres felek megállapodása alapján az alperesi egyéni vállalkozás 30.000.000,- forintos értékesítési árából a felperest 10.000.000,- forint illette meg és a 4.600.000,- forint átadására erre tekintettel került sor.

Hivatkozott "D", "E", "F", "G", "H" és "I" tanúvallomására, valamint fellebbezéséhez csatolta "J", "K", "L" és "M" írásbeli nyilatkozatait. Előadta, hogy a felperes valótlánul állította, az 1.000.000,- forint törzsbetétet a felperes helyett ténylegesen ő szolgáltatotta a "B" Kft. felé. Ezzel kapcsolatban hivatkozott a fellebbezéshez csatolt 2005. október 18. napján kelt pénztárkönyvre, amely álláspontja szerint azt támasztja alá, hogy a törzsbetét befizetésekor a felperes megfelelő pénzüsszeggel rendelkezett. Fenntartotta az igazságügyi könyvszakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát.

A másodfokú tárgyaláson fellebbezését akként tartotta fenn, hogy másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a megyei bíróság a tényállást helyesen állapította meg. Hangsúlyozta, hogy a notebook megvásárlását a felperes nem bizonyította. Utalt arra, hogy a felperes fellebbezésében maga is elismerte, mind a felperes mind az alperes egyéni vállalkozóként tevékenykedtek. A megyei bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes megbízási jogviszony alapján működött közre az alperes vállalkozásában. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú eljárás során a felperes mind a 4.600.000,- forint, mind az 1.000.000,- forint átvételét elismerte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta az alperes által átadott összesen 5.600.000,- forint vonatkozásában a Ptk.201.§.(1) bekezdése szerinti visszterhesség vélelmét.

Hangsúlyozta, hogy a "B" Kft. működésével és elszámoltatásával kapcsolatos vita nem a jelen per tárgya, így az erre vonatkozó felperesi előadás irreleváns. A megyei bíróság helyesen döntött akkor is, amikor a felperes elkéssetten előterjesztett szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát elutasította. Álláspontja szerint a felperes által a fellebbezéshez csatolt iratok a másodfokú eljárásban a Pp.235.§.(1) bekezdése alapján bizonyítékként nem vehetők figyelembe, a hatályon kívül helyezésre vonatkozó indítványt pedig a felperes egyáltalán nem indokolta.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos:

Az ítéletábra előjáróban azt vizsgálta, hogy a felperes által a fellebbezéshez csatolt okiratok a Pp.235.§.(1) bekezdése alapján figyelembe vehetőek-e a másodfokú eljárás során. A Pp.235.§.(1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a fellebbezésben új tény állítására illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény, vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141.§.(6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

Az elsőfokú eljárás során a megyei bíróság a Pp.3.§.(3) bekezdésébe foglalt kioktatási kötelezettségének eleget tett (9. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv, 18. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv). Az elsőfokú bíróság figyelmeztette a peres feleket a Pp. 141.§.(2) és (6) bekezdésben foglaltakra is, valamint tájékoztatta őket a Pp.235.§.(1) bekezdésében írtakról.

Mindezek alapján az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a 18. sorszám alatti jegyzőkönyvbe foglalt felhívás szerinti határidőn túl előterjesztett könyvszakértő kirendelésére vonatkozó felperesi bizonyítási indítványt. A Pp.235.§.(1) bekezdésének hivatkozott rendelkezése szerint a fellebbezésben fenntartott szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítvány a másodfokú eljárás során akkor lenne csak befogadható, ha a bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság az eljárási jogszabályok megsértésével utasította volna el.

A fellebbezésben hivatkozott további okiratok bizonyítékként a Pp.235.§.(1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban nem vehetők figyelembe, mert azokkal kapcsolatban a felperes egyáltalán nem tett olyan előadást, amelyből az lenne megállapítható, hogy ezekre önhibáján kívül nem tudott hivatkozni az elsőfokú eljárás során.

Az írásban csatolt nyilatkozatokkal kapcsolatban az ítéletábra kiemeli, hogy a közvetlen bizonyítás elve alapján, valamint a Pp. rendelkezéseiből fakadóan a polgári eljárásban az írásbeli tanúvallomás nem lehetséges: a tanúkat a bíróság előtt törvényes figyelmeztetést követően és a törvényes következtetés terhével kell meghallgatni. Erre tekintettel eljárásjogilag nem volt mód a felperes által indítványozott további bizonyítási eljárás lefolytatására.

Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során a felek által rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat okszerűen, helyesen, a Pp.206.§.(1) bekezdésének megfelelően értékelve helyes tényállást állapított meg és az abból levont jogi következtetése is helytálló.

A fellebbezésben írtakra tekintettel az ítéltábla rögzíti, hogy a módosított kereseti kérelemre figyelemmel a ... tehergépjármű önállóan már nem képezte a kereseti kérelem tárgyát.

A megyei bíróság helyesen állapította meg, hogy a notebook vásárlásával kapcsolatban előterjesztett igényt a felperes nem bizonyította. A fellebbezésben írtak annyiban helytállóak, hogy a notebookot értékesítő bt. képviselője nem tett egyértelmű nyilatkozatot a vételár megfizetését illetően, de a Ptk.115.§.(3) bekezdésére alapított ingó kiadására vonatkozó igénnyel összefüggésben a felperesnek kellett volna azt bizonyítania, hogy a notebook jelenleg is az alperes birtokában van. E bizonyítási kötelezettségének azonban a felperes nem tett eleget. Ezért az ingó kiadására vonatkozó kereseti kérelme még abban az esetben sem lenne alapos, ha egyébként ítéleti bizonyossággal megállapítható lenne, hogy a notebook vételárát ténylegesen a felperes fizette meg.

A kereseti kérelemben hivatkozott együttműködésre vonatkozó megállapodással kapcsolatban a felperes nem tett konkrét tényelőadást arra nézve, hogy pontosan mikor, miben egyezett meg az alperessel, az együttműködés mikor kezdődött, az meddig tartott. Az elsőfokú bíróság felhívta a felperest az általa hivatkozott együttműködési megállapodással kapcsolatban bizonyítási indítványai előterjesztésére. A felperesnek a releváns tényekre vonatkozó előadása hiányában sürgősen a könyvszakértő kirendelésére, még abban az esetben is, ha az erre vonatkozó indítvány határidőben előterjesztésre került volna. A fellebbezésben hivatkozott tanúvallomások alapján mindössze az állapítható meg, hogy a felek közösen tevékenykedtek az alperes egyéni vállalkozásának működtetése során, de ítéleti bizonyossággal a felperesi kereseti kérelemben hivatkozott megállapodás tényét nem támasztják alá.

A rendelkezésre álló adatok alapján az ítéltábla vizsgálta azt is, a felperes által hivatkozott megállapodás mennyiben felel meg a Ptk-ban nevesített szerződéstípusnak.

A Ptk.568.§.(1) bekezdése alapján a polgári jogi társaság létesítésére irányuló társasági szerződéssel a felek arra vállaltak kötelezettséget, hogy gazdasági tevékenységet is igénylő közös céljuk elérése érdekében együttműködnek és az ehhez szükséges vagyoni hozzájárulást közös rendelkezésre bocsátják. A polgári jogi társaságot a felek közös gazdasági érdekeik előmozdítására és az erre irányuló tevékenységük összehangolására vagyoni hozzájárulás nélkül is létrehozhatják.

Ismeretes, hogy a pjt. szabályozása idő közben többször változott, így időszakonként eltérő megítélés alá esett, hogy a polgári jogi társaság létrehozására irányuló megállapodás mennyiben tekinthető érvényesnek abban a körben, ahogy arra a felperesi kereseti kérelem hivatkozott. A felperes konkrét előadásának hiányában azonban az nem volt vizsgálható, hogy a peres felek között született megállapodás alapján polgári jogi társaság létrejött-e a felperes és az alperes között, vagy az erre vonatkozó szerződés érvénytelensége a felek között a Ptk. 237.§-a szerinti elszámolást tenne indokolttá.

Megjegyzi az ítéltábla, hogy ugyanakkor a polgári jogi társaság létrejöttének ellentmond az a tény, hogy a felperes személyes közreműködésével kapcsolatban számlák kibocsátására került sor, ez pedig a Ptk.569.§.(2) bekezdésére figyelemmel a pjt. keretei között nem értelmezhető.

Az alperesi viszontkeresetet illetően az elsőfokú bíróság helytálló jogi következtetésre jutott arra nézve, hogy a felek között kölcsönszerződés jött létre. Ettől eltérő jogcímet a felperes nem bizonyított (együtműködési megállapodás), illetve arra nem hivatkozott (ajándékozás).

Ugyanakkor az ítéltábla szükségesnek látja kiemelni: A Ptk.523.§ (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés is lehet ingyenes, ebben az esetben az adós csak az átvett pénzösszeg visszafizetésére köteles, kamatfizetési kötelezettség nélkül.

A kölcsönszerződés akkor visszterhes, ha a szolgáltatással szemben az adós részéről ellenszolgáltatás - kamatfizetési kötelezettség, jogszabály rendelkezése folytán folyósítási jutalék, kezelési költség stb. megfizetésének kötelezettsége - áll. Tekintettel azonban arra, hogy az adóst ilyen ellenszolgáltatás hiányában is terheli a visszaadási kötelezettség, a kölcsönszerződés a szinallagmatikus viszony hiányában is a Ptk. 201.§-a szerinti „visszterhes szerződés”-nek tekintendő.

Azt helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes ezzel kapcsolatos első nyilatkozata a viszontkereset előterjesztése volt.

Az alperes maga sem hivatkozott arra, hogy a pert megelőzően a 4.600.000,- forint valamint az 1.000.000,- forint vonatkozásában megkötött határozatlan idejű kölcsönszerződéseket a felperes felé lejárttá tette volna. Nincs olyan peradat sem, mely alapján az lenne megállapítható, hogy a határozatlan idejű kölcsönszerződés azonnali hatállyal került volna felmondásra. A Ptk.526.§.(1) bekezdése alapján a határozatlan időre kötött kölcsönszerződés 15 napi felmondással szüntethető meg.

A viszontkereset a felperes számára 2009. november 25. napjával vált ismertté, ezért a 15 napos felmondási időre figyelemmel a felperes a kölcsön visszafizetésével 2009. december

10. napjával esett késedelembe, így kamatfizetési kötelezettségének kezdő időpontja is ehhez az időponthoz igazodik.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a kamatfizetés kezdő időpontja vonatkozásában a Ptk.526.§.(1) bekezdésében írtakra figyelemmel a Pp.253.§.(2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A Pp.253.§.(3) bekezdés alapján a másodfokú bíróság a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határoz a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett és meg nem térült költség megfizetéséről. Az ítéletábra észlelte, hogy a pertárgy értéke alapján megfizetendő 336.000,- forintos illetéktől eltérően az alperes viszontkeresetén 316.000,- forint illetéket rótt le. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából kitűnik, hogy a felperes által fizetendő perköltség megállapításakor az elsőfokú bíróság úgy számolt, hogy az alperes a teljes viszontkereseti illetéket hiánytalanul leróta. Erre tekintettel az ítéletábra intézkedett a 20.000,- forint viszontkereseti illeték leletezés terhe melletti megfizetéséről (Itv . 74.§ (2) bekezdés).

A másodfokú eljárásban vesztes felperes a Pp.239.§.és a Pp.78.§.(1) bekezdés valamint a 6/1986. (VI.26.) IM.rendelet 13.§.(2) bekezdés alapján köteles megfizetni az állam javára a feljegyzett 675.200,- forint fellebbezési eljárási illetéket.

A pervesztes felperes ugyancsak a Pp.239. §.és 78.§.(1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeit. Az ügyvédi munkadíj áfát is magába foglaló összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével az ítéletábra a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3.§.(1), (2), (5) és (6) bekezdései alapján rendelkezett.

Győr, 2011. évi április hó 14. napján

Dr. Ábrahám Éva sk. . Szalay Róbert sk. . Vass Mária sk.
a tanács elnöke előadó bíró

bíró